

F. t. Forældreansvarslov

derkende forældres rettigheder i forhold til deres børn. Begge forældre skal også som udgangspunkt have mulighed for kontakt med deres barn, og nok så vigtigt har begge et ansvar for, at barnets samvær med den forælder, som det ikke bor hos, virkeliggøres. Ved afvejningen af hensynet til barnet på den ene side og forældrene på den anden side må hensynet til barnet dog altid veje tungest. En ændring af den nuværende § 16 i lov om forældremyndighed og samvær, hvor fokus herefter lægges på barnets ret til samvær, vil bedst kunne udtrykke, at hensynet til barnet kommer i første række.

Udvalget finder ikke, at der er grund til at ændre på, at retten til at ansøge om samvær tilkommer forældrene. Der henvises herudover til betænkningens afsnit 4.6.3.1. om barnets initiativret.

Udvalget foreslår således, at § 16 i lov om forældremyndighed og samvær ændres, så det præciseres, at barnet har ret til samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos, og at begge forældre har ansvaret for, at barnet har samvær. Det er den forælder, barnet ikke bor hos, der kan ansøge om samvær.

Der henvises til betænkningens afsnit 6.4.1.2.

4.1.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig med udvalget for Forældremyndighed og Samvær i, at lovens udgangspunkt skal være, at det er barnet, der har ret til samvær. Ministeriet finder det værdifuldt at fremhæve barnets ret til samvær, da det vil være med til at understrege og styrke barnets perspektiv i loven. Ministeriet kan desuden tilslutte sig udvalgets forslag om, at det bør fremgå direkte af lovtjeksten, at begge forældre har et ansvar for, at barnets samvær med den forælder, som det ikke bor hos, virkeliggøres.

Ministeriet er i øvrigt enig i, at det bør være den forælder, som barnet ikke bor hos, der kan ansøge om samvær.

Der henvises til lovforslagets § 19, stk. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

4.2. Samvær med ikke-ansøger

4.2.1. Gældende ret

Som det fremgår af pkt. 4.1.1., er retten til at søge samvær fastsat forbeholdt den forælder, som barnet ikke bor hos. Det er ikke muligt for barnet eller bopælsforælderen at ansøge om samvær, og forældrene har ikke en samværspligt.

Ønsker samværsforælderen en begrænset kontakt (i forhold til "normal" praksis) – f.eks. hver 3. weekend – kan myndighederne ikke fastsætte samvær i større omfang, end det samværsforælderen ønsker – f.eks. hver 2. weekend – og det uanset, at bopælsforælderen måtte være positivt indstillet herpå.

94-udvalget drøftede samværsundladelse og fandt, at der ikke skulle indføres sanktionsmuligheder over for passivt berettigede. Derimod anførte udvalget, at der i rådgivningsfasen skal udfoldes bestræbelser på at få samværsforælderen til at medvirke til at opfylde sin moralske pligt til at holde kontakt med barnet. Samværsforælderen skal tilskyndes til at opretholde kontakt såvel i perioden efter samlivsbruddet som i tiden fremover og under hele barnets opvækst.

94-udvalget pegede endvidere på, at det ikke kun er ved totalt fravær, at samværsforælderen kan påvirke kontakten negativt, men også ved at svigte et fastsat samvær ved at melde afbud, komme for sent osv.

Der henvises til betænkningens afsnit 6.4.6.

4.2.2. Udvalget om Forældremyndighed og Samværs overvejelser

Udvalget om Forældremyndighed og Samvær er af den opfattelse, at der kan anføres synspunkter, der både taler for og imod en vis form for indgriben over for samværsforældre, der ikke ønsker samvær. Spørgsmålet må endvidere ses i snæver sammenhæng med spørgsmålet, om der generelt skal tillægges barnet en mere aktiv rolle i samværsager. Om dette henvises nærmere til pkt. 2.3.3. og betænkningens afsnit 4.6.3.1., hvor det foreslås, at barnet får adgang til at rette henvendelse til statsforvaltningen med den virkning, at statsforvaltningen skal indkalde forældrene til et møde.

Udvalget har i sine overvejelser inddraget erfaringer fra Norge og Sverige, hvor det også har været overvejet, hvorvidt der skal gribes ind over for *samværsvægring*.

I Norge er dette blevet forkastet, idet det blev anført, at det næppe er heldigt at pålægge samvær mod vedkommendes vilje, idet kvaliteten af dette samvær antagelig bliver dårligt. Endvidere anførtes, at problemet med fraværende forældre må løses på anden måde end ved tvang, navnlig af hensyn til barnet. I en norsk undersøgelse er foretaget en analyse af de faktorer, der ser ud til stærkest at påvirke omfanget af samværet. Af denne fremgår, at den geografiske afstand mellem forældrenes bopæle, barnets alder (jo ældre børn, jo mindre samvær) samt tiden, der er gået fra samlivsophævelse, har betydning for samværet.